

УДК 595.78(477.83)

ЛУСКОКРИЛІ НАДРОДИНИ NOCTUOIDEA (INSECTA, LEPIDOPTERA) ЗАКАРПАТСЬКОЇ ОБЛАСТІ

Геряк Ю.М.

Лускокрилі надродини Noctuoidea (Insecta, Lepidoptera) Закарпатської області. Ю.М. Геряк. – Проведено загальний огляд фауни Noctuoidea Закарпаття. Вперше складено список Noctuoidea Закарпаття, що налічує 498 видів із 6 родин. Вперше для фауни України зареєстровані 5 видів, для Західної України – 16 видів; для Українських Карпат – 40 видів і для фауни Закарпаття – 164 види совкових. Проаналізовано відносно чисельність та особливості поширення видів у різних висотних рослинних поясах.

Ключові слова: лускокрилі, Noctuoidea, Закарпаття, поширення, чисельність, висотно-рослинні пояси.

Адреса: Інститут екології Карпат НАН України, вул. Козельницька, 4, м. Львів, 79026, Україна; e-mail: entomobelka@ukr.net.

The Noctuoidea (Insecta, Lepidoptera) of the Transcarpathian region. Yu. Geryak. – The general overview on Noctuid moths fauna of the Transcarpathia is given. The checklist of the superfamily Noctuoidea is completed, that recently numbered 498 species from 6 families. There were 5 new species for Ukrainian fauna, 16 new species for West Ukraine, 40 new species for Ukrainian Carpathians and 164 – for Transcarpathian region registered. The species numbers and distribution in different vegetation belts of the Transcarpathia is analysed.

Key words: Lepidoptera, Noctuoidea, Transcarpathia, distribution, number, vegetation belts.

Address: Institute of Ecology of the Carpathians of NAS of Ukraine, Kozelnytska Str.4, Lviv, 79026, Ukraine, e-mail: entomobelka@ukr.net.

Вступ

Закарпатська область розташована на південному заході України, поділяється на 13 адміністративних районів і займає 12 800 км². Незважаючи на відносно малу площу, Закарпаття відзначається дуже різноманітною природою. Близько 4/5 його території займають гірські хребти із міжгірськими долинами та улоговинами, і лише 1/5 – рівнина Закарпатська низовина, на якій здійснюються поодинокі вулканічні гори-останці (Чорна гора, Юлівські, Мужієвські гори та ін.). Північна межа області проходить по Вододільному хребту, південніше якого простягається Полонинський хребет, складений низькими полонинами: Рівною, Боржавою та Красною, східним орографічним та тектонічним продовженням якого є гірські масиви Свидовець та Черногора, із найвищими в Україні вершинами, понад 2000 м н.р.м. У південно-східній частині області розташований Рахівський масив, що є західним закінченням великого Мармароського кристалічного масиву. На південь від Полонинського хребта простягається Вигорлат-Гутинський або Вулканічний хребет, що безпосередньо межує із

Закарпатською низовиною. Закарпатська область розташована у найбільш зволоженому регіоні та є найбільш лісною областю України. Найкраще збереженими є гірські райони, де лісистість становить 53,5%, порівняно із низинними, де площа лісів скоротилась до 20,2%, а більша частина території зараз зайнята агроценозами. Ліси представлені формаціями дуба, бука, ялиці і смереки. Майже чверть території області займають лучні формації, зокрема, справжні та заплавні, а також остепнені, болотисті і торфяністі, післялісові та високогірні луки. Болота займають дуже незначну площу. Загалом, рослинний покрив Закарпатської області є дуже багатим. Флора Закарпаття, яке займає всього 2% від території усієї України становить майже половину від усього її флористичного багатства [51, 52].

Природу сучасного Закарпаття, яке багато віків входило до складу Угорщини, з 1876р – до Австро-Угорщини, а з 1919р і до 1946р – до Чехословаччини, у різний час досліджували вчені з різних держав. Починаючи з другої половини XIX століття, вивчення лепідоптерофауни Закарпаття проводили низка

дослідників природи Австро-Угорщини, до якої на той час входила його територія. Вони, у своїх працях, серед інших тварин, наводили і знахідки лускокрилих, в тому числі й Noctuoidea, проте, у більшості випадків, саме місце знахідки не називали, а лише вказували певний район (“comitet”) в якому був зібраний матеріал. В цей період, практично все сучасне Закарпаття разом із частиною Пн.Зх Рومунії відносилось до району Мармарош (com. Marmaros), який, по суті, охоплював весь басейн верхньої Тиси. Через це зараз у багатьох випадках достовірно встановити, чи саме з Закарпаття походить вказівка того чи іншого виду, який наводився з даного району, неможливо. Це, зокрема, стосується праці К. Кардоша [11], який для району Мармарош наводить 54 види із 5 родин надродини Noctuoidea, без жодних вказівок на конкретні місця знахідок. Проте, усі ці види були вказані для області у пізніших роботах або виявлені в період наших досліджень. Інший вчений, Я. Фривальдський [7], у своїй праці, для району Мармарош вказує 12 видів Noctuoidea, з яких лише для трьох видів вказано місце знахідки на території Закарпаття – гірський масив Гутин. Для цього ж масиву, у спільній праці Г. Горвата та Я. Павела [9], вказуються ще чотири види совок. Для іншої частини Вулканічних Карпат – масиву Вигорлат, у праці Я. Мочарі [13], наведено три види Noctuoidea. Вивченням лепідоптерофауни басейну р. Уж, займається Лайош Абафі [1], який, на основі власних зборів та колекції Ш. Мочарі для території сучасного Ужгородського району вказує 22 види Noctuoidea з 4 родин: Arctiidae, Lymantriidae, Erebidae та Noctuidae.

Усі, відомі на початок ХХ століття дані по лепідоптерофауні Австро-Угорщини, в тому числі і Закарпаття, зведені у спільній монографії Л. Абафі-Айгнера, Я. Павела та Ф. Угрика [2]. На жаль у даній роботі, як і в попередніх працях, практично відсутні конкретні вказівки на пункти зборів. У цій праці, 125 видів із 6 родин вказані для усього регіону під узагальнюючими характеристиками типу “скрізь досить чисельний” (“Ubique sat frequens”) і т.п. Крім того, 9 видів Noctuoidea вказуються для району Мармарош (“Com. Marmaros”). Загалом, із наведених у даній праці видів, сім: *Ocnogyna parasita* (Hubner, 1790), *Hypophoraia aulica* (Linnaeus, 1758), *Setina aurita* (Esper, 1787), *Dicallomera fascelina* (Linnaeus, 1758), *Pyrrhia purpurina* (Esper, [1804]), *Auchmis detersa* (Esper, [1787]) та *Orbona fragariae* (Vieweg, 1790), не підтверджені новими знахідками, а вказівка *Setina aurita* (Esper, 1787) є явно помилковою, оскільки він поширений виключно в Альпах. Усі інші види, в принципі, могли бути знайдені на території сучасного Закарпаття, але через відсутність вказівок

конкретних місць знахідок не можуть бути зарахованими до списку лепідоптерофауни області. І лише для 6 видів вказуються конкретні пункти знахідок в межах сучасного Закарпаття.

У 1927 р. вийшла книга Леоніда Бачинського “Мотыль шкодлив овочевым деревьям и кушам” [24], де вказано 14 видів Noctuoidea – шкідників садів тодішньої Подкарпатської Русі, в яку входило усе Закарпаття та частина Сх. Словаччини. Як додаток до цієї книги був “Атлас мотылев” [23], у якому зображено 52 види Noctuoidea, проте, як у книзі, так і в атласі зовсім відсутні дані щодо поширення вказаних таксонів, в зв’язку з чим неможливо зарахувати вказані види до фауни Закарпаття. Крім того, вказівка для Закарпаття виду *Clytie illunaris* (Hubner, 1813) очевидно є помилковою, оскільки він трофічно пов’язаний із тамарисками і відомий лише з південної Європи. У 1937 р. чехословацький дослідник В. Петровський [18], вказав 50 видів Noctuoidea з декількох пунктів Ужгородського та Перечинського районів. Чотири види Noctuoidea, зібрані колекціонером Г. Альбрехтом в околицях міст Ужгорода та Мукачева, згадуються у монографії А. Ружичка [20]. Дані щодо фауни ноктоїд високогірних районів Закарпаття знаходимо у праці Й. Зофнера [21], котрий, наводить 13 видів Noctuoidea, виявлених переважно у високогір’ї хребтів Чорногора та Мараморош. У високогір’ї Свидовецького хребта, угорський ентомолог І. Балог, на основі матеріалів, зібраних під час експедиції до витоків Чорної Тиси, виявив 11 видів Noctuoidea [3].

З середини ХХ ст. з’являється низка робіт, присвячених вивченню видів – шкідників сільського та лісового господарства Закарпаття, та методам їх знешкодження. Про пошкодження дуба в околицях м. Мукачево видом *T. processionea*¹, пише Дінглер [5]. Особливості поширення, біології та шкідливість вище вказаного виду, а також методи боротьби з ним вивчає М.І. Баганіч [22]. Іншим шкідником плодових культур Закарпаття – *H. cunea* займаються А.Й. та О.А. Сікура [57-61]. Про шкоду, нанесену шкідниками плодовим культурам на Закарпатті пишуть К.К. Фасулаті та А.І. Сікура [64]. У своїх працях, К.К. Фасулаті також наводить низку видів шкідників дуба [63] та сільськогосподарських культур [62] Закарпаття. Г.М. Рошко [53] повідомляє про пошкодження совкою *A. segetum* виноградної лози в околицях м. Мукачево. Низку видів – шкідників деревних та чагарникових порід на Закарпатті, у своїх працях, наводить І.К. Загайкевич [36-40]. Вісім видів совкових –

¹ Повні назви таксонів подані в списку нижче.

шкідників плодів культур Закарпаття, з околиць м. Виноградів вказує Р.С. Павлюк [50]. Зрештою, найбільш відомі на Заході України, в тому числі і на Закарпатті, види-шкідники сільськогосподарського та лісового господарства, зокрема такі як: *L. monacha*, *L. dispar*, *E. chrysorrhoea*, *A. exclamatoris*, *A. segetum*, згадуються і в багатьох інших працях лісо- та сільськогосподарського напрямку [8, 10, 32, 48, 54, 55, та ін.].

У 1956-1959 рр, на теренах Закарпатської області, було проведено три експедиції Київського університету, в результаті яких, було зібрано значний лепідоптерологічний матеріал. На основі цього матеріалу, З.Ф. Ключко доповнила список Noctuoidea Закарпаття значною кількістю видів з родин Nolidae, Erebidae та Noctuidae [42]. У 2001 році з'явилася узагальнююча праця З. Ф. Ключко зі співавторами [45], де зібрано усі відомі на той час дані щодо фауни Noctuidae s.l. (Nolidae, Erebidae, Noctuidae) фауни України, в тому числі і Закарпатської області. Інформація щодо знахідок окремих таксонів совок на Закарпатті, також наявна у деяких замітках та статтях З.Ф. Ключко [43, 44, 46, 47].

Серед сучасних праць також варто відмітити публікації Р. Бідичака [4, 25-31], Я. Новацького та Р. Бідичака [16, 17], у яких, наведено низку видів Noctuoidea, виявлених на Закарпатті в останні роки.

Починаючи з 2002р на території Закарпатської області, проводяться наші дослідження ноctuїдофауни, результати яких вже частково опубліковані [33-35].

Матеріал та методи

Робота написана на основі оригінальних матеріалів та спостережень, проведених у період 2002 – 2010 років. Польові дослідження та збір фауністичного матеріалу на різних фазах розвитку, проводили протягом вегетаційного періоду, у різних районах та на різних висотах – з березня-травня по листопад-грудень. Загалом, дослідженнями охоплено понад 40 пунктів у 9 районах Закарпатської області. Основним методом збору було приваблювання до світла, як найефективніший із усіх досі відомих методів вивчення нічної лепідоптерофауни [12, 49, 56]. Джерелом світла слугували дугові лампи ДРВ та ДРЛ, потужністю 160, 250 та 400 Вт. У 10 пунктах були встановлені стаціонарні світлопастки, що працювали щоночі протягом вегетативного періоду: в ок. с. Усть-Говерла (у 2008р), присілку Кевелів біля с.Ясіня (2007р), ур. Кузій біля с. Луг (2007-2009рр) Рахівського району та в ок. м. Рахів (2007-2009рр), в ок. с. Мала Уголька Тячівського р-ну (2007р), ок. с. Великий Раковець Іршавського р-ну (2008р); ур. Долина нарцисів біля с. Кіреші (2007-2009рр),

ур. г. Кукля (Мужієвські гори) біля с. Мужієво Берегівського р-ну (2009р), ур. Ардовська гора біля м. Берегове (2009-2010рр), с. Коритняни Ужгородського р-ну (2009р) Закарпатської області.

Крім основного методу також застосовували метод приваблювання на ароматично-смакові приманки, вдень проводили ручний збір імаго та передімагінальних стадій. Крім того, постійно вели візуальні спостереження в природі.

Для укладення систематичного списку Noctuoidea Закарпатської області, крім збору матеріалу, було вивчено всю відому літературу та весь доступний і збережений колекційний матеріал з регіону досліджень.

Загалом, у період досліджень було опрацьовано близько 50 тис. особин 475 видів із 6 родин надродини Noctuoidea.

Об'єм та систему надродини прийнято згідно роботи М. Фібігера та Г. Хакера [6].

Відносна чисельність кожного виду визначалася шляхом візуальної реєстрації та обліку зборів у світлопастки. Для її характеристики використано 6 умовних категорій: 1. масові види – траплялися постійно у великій кількості, домінували у зборах на світлопастку, а в пік льоту ставали фоновими; 2. чисельні види – траплялися часто і у значній кількості, а в пік льоту субдомінували у зборах; 3. звичайні види – в період досліджень траплялися систематично і часто, чітко прослідковувалась їхня фенологія; 4. нечисельні види – траплялися не часто і переважно поодинокими особинами; 5. рідкісні – відомі за кількома знахідками, як правило поодинокими особин; 6. види, відомі за одною-двома знахідками поодинокими особин, що не дозволяє об'єктивно охарактеризувати їх чисельність, можливо дуже рідкісні або взагалі нерезидентні представники фауни регіону. Локальними вважаємо переважно стенотопні види, відомі з небагатьох, незначної площі, локалітетів.

У тексті використано наступні скорочення: ЗО – Закарпатська область, Бер. – Берегівський; Вин – Виноградівський; Вол – Воловецький; Вел. – Великоберезнянський; Ірш. – Іршавський; Між. – Міжгірський; Мук. – Мукачівський; Пер. – Перечинський; Рах. – Рахівський; Тяч. – Тячівський; Ужг. – Ужгородський; Хуст. – Хустський райони; КБЗ – Карпатський біосферний заповідник; КТМ – Кузій-Трибушанський масив КБЗ; ММ – Мармароський масив КБЗ; СМ – Свидовецький масив КБЗ; УШМ – Угольсько-Широколужанський масив КБЗ; ЧМ – Чорногірський масив КБЗ; МР – хр. Мармарош; Св – хр. Свидовець; ЧРГ – хр. Чорногора; ВК – Вулканічні Карпати; ЗН – Закарпатська низовина; ПДЛ – пояс дубових лісів; ПБЛ – пояс букових лісів; ПСЛ – пояс смерекових

лісів; САП – субальпійський і альпійський пояси; локал. – локальний; рідк. – рідкісний; не чис. – не чисельний; звич. – звичайний; чис. – чисельний; мас. – масовий, локал.-звич. – локально-звичайний; локал.-чис. – локально-чисельний. Список скорочень географічних назв пунктів збору матеріалу: АГ – Ардовська гора, Бер.; Апш – оз. Апшинець, СВ, Рах.; Б – м. Берегове; БГ – Бийганська гора, Бер.; Бен – с. Бене (Добросілля) Бер.; Буш – с. Буштино, Тяч.; В – м. Виноградів; ВБак – с. В.Бакта, Бер.; ВБис – с. Верхня Бистра, Пер.; ВБич – смт. Великий Бичків, Рах.; ВВод – с. Верхне Водяне, Рах.; ВГ – перевал біля с. Верхня Грабівниця, Вол.; ВДоб – с. Велика Добронь, Мук.; Виг – масив Вигорлат; Виш – с. Вишка, Вел.; ВКоп – с. Велика Копаня, Вин.; Г – с. Гать, Бер.; Гар – с. Гарківці, Ужг.; ГК – с. Гута Каменецька, Ужг.; Гл – с. Глибоке, Ужг.; Гов – г. Говерла, ЧРГ, Рах.; Гут – масив Гутин; Д – с. Ділове, Рах.; Дий – с. Дийда, Бер.; Дов – с. Довге, Ирш.; Дог – оз. Дог'яска, СВ, Рах.; Дом – с. Доманинці, Ужг.; Др – г. Драгобрат, СВ, Рах.; Зм – с. Зміївка, Бер.; Знц – с. Зняцево, Мук.; Ів – с. Іванівка, Бер.; Іза – с. Іза, Хуст.; К – ур. Кузій біля с. Луг, Рах.; Кам – с. Кам'яниця, Ужг.; Кар – с. Карпати, Мук.; Кв – с. Кваси, Рах.; КГ – ур. Клинова гора біля с. Оклі Гедь, Вин.; Кев – присілок Кевелів біля с. Ясіня, Рах.; Кол – с. Колочава, Між.; Кор – с. Коритняни, Ужг.; Л – с. Луг, Рах.; М – с. Мужієво, Бер.; МГ – ур. Мужієвська гора біля с. Мужієво, Бер.; МКв – г. Менчул Квасівський, ЧРГ, Рах.; МКр – г. Манчул, Красна, Тяч.; МПер – с. Малий Перечин, Пер.; МУ – с. Мала Уголька, Тяч.; Мук – м. Мукачево; Нев – с. Невіцьке, Ужг.; Нег – с. Негрово, Ужг.; НКор – с. Нижній Коропець, Мук.; Олш – с. Ольшани, Хуст.; Он – с. Оноківці, Ужг.; Ор – с. Оріховиця, Ужг.; П – с. Порошково, Пер.; Пв – с. Підвиноградів, Вин.; Пер – м. Перечин; Пет – г. Петрос, ЧРГ, Рах.; ПІМ – г. Піп Іван, МР, Рах.; Пол – г. Полонинка, МР, Рах.; Прл – г. Прилука, МР, Рах.; Р – м. Рахів; Рів – пол. Рівна, Пер.; Рог – пол. Рогнєска, ЧРГ, Рах.; Син – оз. Синевир, Між.; Скот – с. Скотарське, Вол.; Сол – с. Соломоново, Ужг.; СП – с. Синевирська Поляна, Між.; Ст – с. Стужиця, Вел.; Стр – пол. Струмки, МР, Рах.; Тер – смт. Тересва, Тяч.; Тор – с. Торунь, Між.; ТПол – с. Тур'я Поляна, Пер.; УЧ – с. Усть Чорна, Тяч.; Х – м. Хуст; ЧГ – ур. Чорна гора, Вин.; Чер – г. Чертіж (Манчул), Красна, Тяч.; Чин – с. Чинадієво, Мук.; Чіз – ур. Чізой, Бер.; ЧТ – с. Чорна Тиса, Рах.; Ш – г. Шесул, ЧРГ, Рах.; Шип – с. Шипет, Пер.; Шир – с. Широке, Вин.; ЮГ – ур. Юліївська гора, Вин.; Я – смт. Ясіня, Рах.

Результати та обговорення

На основі опрацювання літературних, колекційних та власних даних, для Закарпатської області відзначено 498 видів із 6 родин надродина Noctuoidea: Notodontidae – 35, Nolidae – 17, Arctiidae – 39, Lymantriidae – 10, Erebidae – 51, Noctuidae – 346 видів.

За літературними даними, з території Закарпаття достовірно відомі 334 види Noctuoidea, з них 309 видів відзначені нами в період досліджень. Крім того, виявлено низку нових для регіону видів. Зокрема, вперше для фауни України зареєстровані 5 видів, для Західної України – 16 видів; для Українських Карпат – 40 видів і для фауни Закарпаття – 164 види. З них 47 видів вже вказувались у попередніх роботах автора [33, 34], решта – відзначені в даній праці.

Широко розповсюдженими по всій області, можна вважати 110 видів, котрі раніше були відомі за різними літературними та колекційними даними, а в період досліджень – відзначені практично у всіх досліджуваних локалітетах, у всіх висотно-рослинних поясах: *Clostera pigra* (Hufnagel, 1766), *C. curtula* (Linnaeus, 1758), *Notodonta ziczac* (Linnaeus, 1758), *Drymonia dodonaea* ([Denis & Schiffermuller, 1775]), *Pheosia tremula* (Clerck, 1759), *P. gnoma* (Fabricius, 1776), *Pterostoma palpina* (Clerck, 1759), *Ptilodon capucina* (Linnaeus, 1758), *Cerura vinula* (Linnaeus, 1758), *Furcula furcula* (Clerck, 1759), *Phalera bucephala* (Linnaeus, 1758), *Stauropus fagi* (Linnaeus, 1758) (Notodontidae); *Pseudoips prasinana* (Linnaeus, 1758) (Nolidae); *Miltochrista miniata* (Forster, 1771), *Atolmis rubricollis* (Linnaeus, 1758), *Lithosia quadra* (Linnaeus, 1758), *Eilema complana* (Linnaeus, 1758), *E. sororcula* (Hufnagel, 1766), *Phragmatobia fuliginosa* (Linnaeus, 1758), *Spilosoma lutea* (Hufnagel, 1766), *S. lubricipeda* (Linnaeus, 1758), *Diacristia sannio* (Linnaeus, 1758) (Arctiidae); *Lymantria monacha* (Linnaeus, 1758), *Arctornis l-nigrum* (Muller, 1764), *Calliteara pudibunda* (Linnaeus, 1758), *Orgyia antiqua* (Linnaeus, 1758) (Lymantriidae); *Rivula sericealis* (Scopoli, 1763), *Herminia grisealis* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Polypogon tentacularia* (Linnaeus, 1758), *Pechipogo strigilata* (Linnaeus, 1758), *Hypena proboscidalis* (Linnaeus, 1758), *H. rostralis* (Linnaeus, 1758), *Phytometra viridaria* (Clerck, 1759), *Scoliopteryx libatrix* (Linnaeus, 1758), *Euclidia glyphica* (Linnaeus, 1758) (Erebidae); *Abrostola tripartita* (Hufnagel, 1766), *A. triplasia* (Linnaeus, 1758), *Macdunnoughia confusa* (Stephens, 1850), *Diachrysis chrysis* (Linnaeus, 1758), *D. stenochrysis* (Warren, 1913), *Autographa gamma* (Linnaeus, 1758), *A. jota* (Linnaeus, 1758), *Calocasia coryli* (Linnaeus, 1758), *Moma alpium* (Osbeck, 1778), *Acrionicta alni* (Linnaeus, 1767), *A.*

megacephala ([Denis & Schiffermuller], 1775), *A. psi* (Linnaeus, 1758), *A. leporina* (Linnaeus, 1758), *A. rumicis* (Linnaeus, 1758), *Craniophora ligustri* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Amphipyra pyramidea* (Linnaeus, 1758), *A. berbera* Rungs, 1949, *A. tragopoginis* (Clerck, 1759), *Heliothis viriplaca* (Hufnagel, 1766), *Helicoverpa armigera* (Hubner, [1808]), *Pyrrhia umbra* (Hufnagel, 1766), *Pseudeustrotia candidula* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Caradrina morpheus* (Hufnagel, 1766), *C. clavipalpis* (Scopoli, 1763), *Hoplodrina octogenaria* (Goeze, 1781), *H. ambigua* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Rusina ferruginea* (Esper, [1785]), *Charanyca trigrammica* (Hufnagel, 1766), *Dypterygia scabriuscula* (Linnaeus, 1758), *Actinotia polyodon* (Clerck, 1759), *Phlogophora meticulosa* (Linnaeus, 1758), *Apamea monoglypha* (Hufnagel, 1766), *A. crenata* (Hufnagel, 1766), *A. sordens* (Hufnagel, 1766), *Oligia strigilis* (Linnaeus, 1758), *O. latruncula* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Mesapamea secalis* (Linnaeus, 1758), *Cirrhia icteritta* (Hufnagel, 1766), *Agrochola circellaris* (Hufnagel, 1766), *Orthosia incerta* (Hufnagel, 1766), *O. cerasi* (Fabricius, 1775), *O. cruda* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *O. gothica* (Linnaeus, 1758), *Egira conspicillaris* (Linnaeus, 1758), *Polia nebulosa* (Hufnagel, 1766), *Lacanobia w-latinum* (Hufnagel, 1766), *L. thalassina* (Hufnagel, 1766), *L. contigua* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *L. suasa* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *L. oleracea* (Linnaeus, 1758), *Melanchra persicariae* (Linnaeus, 1761), *Hada plebeja* (Linnaeus, 1758), *Mamestra brassicae* (Linnaeus, 1758), *Sideridis rivularis* (Fabricius, 1775), *Mythimna conigera* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *M. pallens* (Linnaeus, 1758), *M. vitellina* (Hubner, [1808]), *M. albipuncta* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *M. ferrago* (Fabricius, 1787), *M. l-album* (Linnaeus, 1767), *Agrotis exclamationis* (Linnaeus, 1758), *A. segetum* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *A. ipsilon* (Hufnagel, 1766), *Axylia putris* (Linnaeus, 1761), *Ochropleura plecta* (Linnaeus, 1761), *Diarsia brunnea* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Cerastis rubricosa* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Noctua pronuba* (Linnaeus, 1758), *N. fimbriata* (Schreber, 1759), *N. interposita* (Hubner, 1790), *Anaplectoides prasina* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Xestia baja* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *X. c-nigrum* (Linnaeus, 1758), *X. ditrapezium* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Eugraphe sigma* ([Denis & Schiffermuller], 1775) (Noctuidae). Крім того, практично всюди, за винятком високогір'я, у Закарпатті поширені наступні 32 види: *Arctia caja* (Linnaeus, 1758), *Callimorpha dominula* (Linnaeus, 1758), *Euplagia quadripunctaria* (Poda, 1761) (Arctiidae); *Lymantria dispar* (Linnaeus, 1758), *Euproctis chryssorrhoea* (Linnaeus, 1758), *E. similis* (Fuessly, 1775) (Lymantriidae); *Herminia*

tarsipennalis Treitschke, 1835, *H. tarsicrinalis* (Knoch, 1782), *Laspeyria flexula* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Euclidia mi* (Clerck, 1759), *Catocala fulminea* (Scopoli, 1763), *C. fraxini* (Linnaeus, 1758), *C. nupta* (Linnaeus, 1767), *C. electa* (Vieweg, 1790) (Erebidae); *Protodeltote pygarga* (Hufnagel, 1766), *Deltote bankiana* (Fabricius, 1775), *Elaphria venustula* (Hubner, 1790), *Hoplodrina blanda* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Ipmorpha retusa* (Linnaeus, 1761), *Cosmia trapezina* (Linnaeus, 1758), *C. pyralina* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Euplexia lucipara* (Linnaeus, 1758), *Mesapamea didyma* (Esper, 1788), *Agrochola litura* (Linnaeus, 1758), *Lithophane ornitopus* (Hufnagel, 1766), *Eupsilia transversa* (Hufnagel, 1766), *Mniotype satura* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *Tholera cespitis* ([Denis & Schiffermuller], 1775), *T. decimalis* (Poda, 1761), *Anarta trifolii* (Hufnagel, 1766), *Mythimna turca* (Linnaeus, 1761) (Noctuidae). Більшість вище наведених видів у період досліджень були звичайними. Деякі з них були чисельними (*D. dodonaea*, *M. miniata*, *S. lubricipeda*, *E. chryssorrhoea*, *H. proboscidalis*, *A. triplasia*, *M. confusa*, *A. rumicis*, *O. cruda*, *O. cerasi*, *O. gothica*, *E. conspicillaris*, *A. segetum*, *O. plecta*, *A. putris*, *N. pronuba* та ін.), та масовими (*P. fuliginosa*, *C. pudibunda*, *L. monacha*, *E. sororcula*, *A. gamma*, *M. albipuncta*, *A. exclamationis*, *X. c-nigrum*).

Систематичний список решти видів Noctuoidea – малопоширених, маловідомих та нових для Закарпатської області, з вказівками місць збору, особливостей поширення за висотно-рослинними поясами та відносної чисельності, наведено нижче. Види, що вперше вказуються для фауни Закарпаття позначені – *, нові для Українських Карпат – **, нові для Західної України – ***, нові для України – ****.

Надродина NOCTUOIDEA Latreille, 1809

Родина NOTODONTIDAE Stephens, 1829: *Thaumetopoea processionea* (Linnaeus, 1758) За літературними даними [5, 22, 38, 40], відомий із декількох пунктів ЗН, в межах Бер., Мук., Хуст. та Ужг. районів, як шкідник рівнинних дібров, проте, в період наших досліджень не виявлений. **Clostera anachoreta* ([Denis & Schiffermuller, 1775]) ДН, Кев, К, Л, МУ, Р, ЧТ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. *C. anastomosis* (Linnaeus, 1758) МУ [27]; АГ, ВБак, К, КГ, МГ, МУ. та ін. ПДЛ, ПБЛ, не чис. **Notodonta dromedarius* (Linnaeus, 1758) АГ, ДН, Ів, К, Кв, МГ, МУ, Он, Р, У та ін. Всюди, звич. або чис. *N. torva* (Hubner, [1803]) МУ [27]; ЧМ [34]; Кв, Кев, К., МУ, УГ, ЧТ, Р, Я. ПБЛ, локал. і не чис. **N. tritophus* ([Denis & Schiffermuller, 1775]) АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. **Drymonia ruficornis* (Hufnagel, 1766) АГ, ВР, ДН, К, МГ, МУ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. **D. obliterated* (Esper, 1785) К, Кев, МУ, Р, Сол,

УГ, Шир. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис., місяцями (К) – звич. *D. velitaris* (Hufnagel, 1766) КТМ [34]; Л, 30.06.2009 – 2 ♂♂. *D. querna* ([Denis & Schiffermuller, 1775]) Бер. р-н [63]; КТМ [34]; АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. **Ptilophora plumigera* ([Denis & Schiffermuller, 1775]) АГ, ДН, Ів, К, МГ, МУ, Он, Р, У. ПДЛ, ПБЛ, звич. **Leucodonta bicoloria* ([Denis & Schiffermuller, 1775]) К, Кв, Кев, МУ, Р, УГ, ЧТ. ПБЛ, ПСЛ, локал. – звич. *Ptilodon cucullina* ([Denis & Schiffermuller, 1775]) МУ [27]; МКв [33]; АГ, ВР, К, КГ, Кев, Л, МГ, МУ, Р, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. **Odontostia carmelita* (Esper, 1799) К, Кев, МУ, Р, УГ, Я. ПБЛ, локал.-звич. **Gluphisia crenata* (Esper, 1785) АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, МУ, Р, Ужг, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, не чис. *Cerura erminea* (Esper, 1783) МКв [33]; АГ, ВР, ДН, К, Л, МГ, МУ, Р, У та ін. ПДЛ, ПБЛ, ПСЛ, локал. і не чис. **Furcula bicuspis* (Borkhausen, 1790) ДН, ВР, К, Л. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. **F. bifida* (Brahm, 1787) АГ, ВР, ДН, Ів, К, Л, МГ, МУ, Он, Р, У, ЧГ та ін. ПДЛ, ПБЛ, не чис. **Dicranura ulmi* ([Denis & Schiffermuller, 1775]) Вулк. гори-останці ЗН: АГ, МГ, ЧГ, локал., не чис. *Phalera bucephaloides* (Ochsenheimer, 1810) ЧГ [34]; ЧГ, 29.07.06 – 1 ♂. *Peridea anceps* (Goeze, 1781) КТМ [34]; К, Л, МУ. ПБЛ, локал. і рідк. **Harpyia milhauseri* (Fabricius, 1775) АГ, ВР, ДН, Ів, К, КГ, Л, МГ, МУ, ЧГ, Чіз. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. *Spatalia argentina* ([Denis & Schiffermuller, 1775]) МУ [27]; АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, МУ, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич.

Родина NOLIDAE Bruand, 1846: **Meganola strigula* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, ДН, К, Л, МГ, Р, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал., не чис. **M. albula* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, МГ, Ів, ЧГ, КГ, ВР, К, Л, Р, МУ, ДН. ПДЛ, ПБЛ, звич. ***M. togatulalis* (Hubner, [1798]) АГ, 16.08.09 – 1 ♂. *Nola confusalis* (Herrich-Schaffer, 1847) ЗО [26]; МУ [27; 28]; К, Кв, Кев, Л, МУ, Р, УГ, ЧТ. ПБЛ, локал.-звич. ***N. cicatricalis* (Treitschke, 1835) АГ, 03.05.09 – 1 ♂. **N. aerugula* (Hubner, 1793) АГ, К, Л, МГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. *N. cucullatella* (Linnaeus, 1758) Д [29]; АГ, ДН, К, КГ, Л, МГ, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. *N. cristatula* (Hubner, 1793) ДН [34]; ДН, К. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. *N. chlamitulalis* (Hubner, 1813) ЧГ [34]; АГ, МГ, ЧГ, локал., рідк. *Vena bicolorana* (Fuessly, 1775) М [42]; У [45]; АГ, ВР, ДН, Ів, Зняц, К, КГ, Л, МГ, МУ, НКор, Он, У, ЧГ, Чіз. ПДЛ, ПБЛ, локал., не чис. **Nycteola revayana* (Scopoli, 1772) АГ, ДН, К, Кв, МГ, Р. ПДЛ, ПБЛ не чис. **N. degenerana* (Hubner, [1799]) Кв, 28.06.02 – 1 ос. *N. asiatica* (Krulikovskiy, 1904) ЧГ [16]; АГ, Б, ВР, ДН, Ів, КГ, МГ, У, ЧГ. ПДЛ, локал.-звич. ****N. sicilana* (Fuchs, 1899) Он, 25.03.10 – 1 ос. **Earias clorana* (Linnaeus, 1761) АГ, ДН, К, Кв, Кев, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ, ЧТ, Я та ін. ПДЛ,

ПБЛ, звич., ПСЛ – рідк. ***E. vernana* (Fabricius, 1787) АГ, 11.08.09 – 1 ос.

Родина ARCTIIDAE Leach, [1815]: *Nudaria mundana* (Linnaeus, 1761) КТМ [34]; ЗП. К, Кев. ПБЛ, локал., рідк. **Thumatha senex* (Hubner, 1808) ДН, К, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. **Cybosia mesomella* (Linnaeus, 1758) АГ, ДН, Знц, К, Кв, Л, МГ, МУ, Р, ЧГ, ЧТ, Я та ін. ПДЛ, ПБЛ, звич., ПСЛ – рідк. **Pelosia muscerda* (Hufnagel, 1766) АГ, ДН, К, Кв, Кев, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ, ЧТ, Я та ін. ПДЛ, ПБЛ, звич., місяцями чис., ПСЛ – не чис. ***P. obtusa* (Herrich-Schaeffer, 1847) АГ, 10.08.09 – 1 ос. **Eilema depressa* (Esper, [1787]) АГ, ДН, К, Кв, Кев, Л, МГ, МКв, МУ, Ст, Р, У, ЧГ, ЧТ та ін. **E. griseola* (Hubner, 1803) АГ, ВР, ДН, К, Л, МГ, МУ, Р та ін. ПДЛ, ПБЛ, ПСЛ, не чис. **E. lutarella* (Linnaeus, 1758) Вулк. гори-останці на ЗН: АГ, КГ, МГ і ЧГ, локал., рідк. **E. lurideola* (Zincken, 1817) АГ, ДН, К, Кв, Кев, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ, ЧТ, та ін. ***E. pygmaeola* (Doubleday, 1847) Вулк. гори-останці на ЗН: АГ, КГ, МГ, ЧГ, локал.-звич. ***E. caniola* (Hubner, 1808) Вулк. гори-останці на ЗН: АГ, МГ, ЧГ, локал., рідк. ***E. palliatella* (Scopoli, 1763) Вулк. гори-останці на ЗН: АГ, МГ, ЧГ, КГ, локал.-звич. **Setina irrorella* (Linnaeus, 1758) АГ, 04.07.09 – 1 ♂. *Amata phegea* (Linnaeus, 1758) Ужг. р-н [1]; ЧГ [34]; АГ, ВР, КГ, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал.-звич., місяцями (КГ) – чис. **Dysauxes ancilla* (Linnaeus, 1767) АГ, ВР, ДН, КГ, МГ, ЧГ, У. ПДЛ, локал. і не чис. **Chelis maculosa* (Gerning, 1780) МГ, 31.05.09 – 1 ♂. ***Phragmatobia luctifera* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, КГ, Л. ПДЛ і ПБЛ, локал. і не чис. *Parasemia plantaginis* (Linnaeus, 1758) Виг [13]; Ужг. р-н [1]; Бг [21]; Апш [3]; Гов, МКв, Пет, Ш [33]; ЧМ [34]; ВБис, Др, МКв, МУ, Пет, УГ, ЧТ, Ш. ПДЛ(?), ПБЛ – рідк., ПСЛ і САП – локал.-звич. **Spilosoma urticae* (Esper, 1789) АГ, ДН, К, Л, МГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. *Hyphantria cunea* (Drury, 1773) Відомий, як небезпечний садовий шкідник, практично зі всієї ЗН [50; 57-61; 64], проте, в період наших досліджень не був виявлений. **Diaphora mendica* (Clerck, 1759) АГ, ВР, ДН, Ів, КГ, К, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич. ****Cusnia luctuosa* (Geyer, 1833) МГ, 10-15.04.09 – 2 ♂♂. *Rhyparia purpurata* (Linnaeus, 1758) ЧГ [34]; АГ, КГ, МГ, ЧГ, локал.-звич. *Pericallia matronula* (Linnaeus, 1758) Ужг. р-н [1]; Пет [2]; Р [41]. Сучасні знахідки відсутні. *Arctia villica* (Linnaeus, 1758) ЧГ [42]; АГ, У, ЧГ. ПДЛ, локал. і рідк. *Tyria jacobaeae* (Linnaeus, 1758) Ужг. р-н [1]; Ужг. і Пет. р-ни (кол. А. Гриценко). ПДЛ, локал. і рідк.

Родина LYMANTRIIDAE Hampson, [1893]: *Penthophera morio* (Linnaeus, 1767) Ужг. р-н [1]. Сучасні знахідки відсутні. *Leucota salicis* (Linnaeus, 1758) Ужг. р-н [1]; АГ, ВБак, ДН, К, Л, МГ, МУ, Он, Р, Х. ПДЛ, ПБЛ, звич. *Orgyia*

recens (Hubner, [1819]) В [50]; Вин. і Мук. р-ни [64]. Сучасні знахідки відсутні.

Родина EREBIDAE Leach, [1815]:
Parascotia fuliginaria (Linnaeus, 1761) Др [33]; Др, К, Кв, Кев, МУ, Р, ЧТ. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал. і рідк. **Hyphenodes humidalis* Doubleday, 1850 ДН, 13.08.09 – 1 ос. **Schrankia costaestrigalis* (Stephens, 1834) АГ, 11.08.09 і 21.09.09 – 2 ос. **S. taenialis* (Hubner, [1809]) АГ, 01-02.09.09 і 21.09.09 – 2 ос. *Calymma communimacula* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЧГ [17]; АГ, 06.07.09 – 1♂ і 27.07.09 – 1♀. ****Eublemma ostrina* (Hubner, [1808]) КГ, 25.06.09 – 1 ос. ***E. parva* (Hubner, [1808]) МГ, 16.06.09 – 1 ос. *E. purpurina* ([Denis & Schiffermuller], 1775) В, М [42]; АГ, ДН, МГ, ЧГ, КГ, ВР, К, Л, МУ, У. ПДЛ, ПБЛ, локал. - звич. ***E. amoena* (Hubner, [1803]) АГ, 01.07.09 – 1 ос. *Idia calvaria* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Ужг. р-н [1]; М [42]; Д [29, 30]; АГ, К, Кв, Л, МГ, МУ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. *Simplicia rectalis* (Eversmann, 1842) М [42]; КТМ [34]; ВБак (20.06.1969 – 1♂ зб. Лизмар Бейло Б., кол. УжНУ), АГ, К, МГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. *Paracolax tristalis* (Fabricius, 1794) Г, М [42]; Д [29, 30]. ПДЛ, ПБЛ, звич. *Macrochilo cribrumalis* (Hubner, 1793) ДН [34]. АГ, 31.07.09 – 1♀, ДН, 13.08.09 – 1♂. **Pechipogo plumigeralis* (Hubner, [1825]) КГ, 25.06.09 – 1 ос. *Zanclognatha lunalis* (Scopoli, 1763) ВБак, Г, М [42]; АГ, ДН, К, КГ, Л, МГ, МУ, Р, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич. *Hypena obesalis* Treitschke, 1829 Стр [30, 31, 33]; Др, 08-09.08.07 – 1 ос. САП, локал. і рідк. *H. crassalis* (Fabricius, 1787) СП [30]; Др [33]; Др, К, Кв, Кев, Л, МУ, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал.-звич. *Colobochyla salicalis* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ВКоп, М [42]; АГ, ВБич, ВР, ДН, КГ, К, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич. *Trisateles emortualis* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Д [29]; К, МУ [30]; АГ, ВБич, ВР, ДН, Ів, КГ, К, Кв, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, не чис. ***Calyptra thalictri* (Borkhausen, 1790) ДН, 22.07.09 – 1 ос. *Lygephila pastinum* (Treitschke, 1826) Г, М [42]; АГ, ДН, Дий, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал.-звич. **L. lusoria* (Linnaeus, 1758) ДН, -06.2008 – 1 ос. *L. viciae* (Hubner, [1822]) Гов [45]; Д [29,30]; К [30]; К, Кв, Кев, Л, МУ, Р, УГ, ЧТ. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал. і рідк. *L. crassae* ([Denis & Schiffermuller], 1775) М [42]; АГ, Б, ВР, ДН, Ів, Знц, КГ, Л, МГ, НКор, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич., на ЗН, на вулканічних горах-останцях – чис. *Catephia alchymista* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Ужг [20]; ТПол [45]; АГ, МГ, У. ПДЛ, локал. і рідк. *Minucia lunaris* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЗО [64]; М [42]; АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, МУ, Он, У, ЧГ. ПДЛ – локал.-звич., ПБЛ – рідк. *Dysgonia algira* (Linnaeus, 1767) ЧГ [42]; ЧГ [34]; АГ, БГ, ВР, І, КГ, Кор, МГ, У, ЧГ. ПДЛ, локал.-чис. *Grammodes stolidia* (Fabricius, 1775)

М [42]. В період досліджень не реєструвався. Можливо, у М було зареєстровано залітну особину цього південного виду – мігранта. ***Catocala conversa* (Esper, [1787]) КГ, 15.07.09 – 1 ос. ****C. nymphagoga* (Esper, [1787]) АГ, -08.2009 – 1♂. *C. hymenaea* ([Denis & Schiffermuller], 1775). М [42]; АГ, БГ, КГ, МГ, ЧГ. Вулканічні гори-останці на ЗН, локал.-звич. *C. elocata* (Esper, [1787]) Вин. р-н [42]; АГ, ВР, ДН, Ів, К, МГ, МУ, Нев, Он, Р, Тер, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, не чис. *C. sponsa* (Linnaeus, 1767) Р [41]; АГ, БГ, ВР, Д, Ів, К, Кам, КГ, Л, МГ, МУ, Он, Р, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич. *C. promissa* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Он, У [18]; ЧГ [16]; АГ, БГ, Бен (Адріанов О.), ВР, Ів, К, КГ, Л, МГ, МУ, Он, Р (Ляшенко Є.), У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич.

Родина NOCTUIDAE Latreille, 1809:
Abrostola asclepiadis ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЗО [26]; МУ [27, 28]; АГ, ДН, КГ, К, Л, МГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. *****A. agnorista* Dufay, 1956 АГ, 26.06.09 – 1♂, 04. і 07.05.10 – 1♀ і 1♂. ***Trichoplusia ni* (Hubner, [1803]) АГ, 19.06 – 02.07.09 – 3 ос. *Diachrysia chryson* (Esper, [1789]) ЗО [26]; Д [31]; КТМ, УШМ, ЧМ [34]; К, Кв, Кев, Л, МУ, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ, локал.-звич. *D. zosimi* (Hubner, [1822]) ДН [34]; ДН, локал.-чис. *Euchalcia variabilis* (Filler, 1783) Гов [45]; КТМ, ЧМ [34]; К, Кв, Кев, Л, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал., не чис. *E. modestoides* Poole, 1989 ДН [34]; ДН, -06.2008 – 1 ос., 20.08.09 – 1 ос.; ЧТ, 18.07.09 – 1 ос. *Polychrysia moneta* (Fabricius, 1787) ЗО [26]; КТМ [34]; К, 13-16.07.09 – 1 ос. і ЧТ, 19.07.09 – 1 ос. *Lamprotes c-aureum* (Knoch, 1781) М [42]; ДН [34]; ДН, 06.2008 – 2 ос., 15.06.09 – 1 ос., 13.08.09 – 1 ос.; КГ, 17.06.09 – 1 ос. *Autographa pulchrina* (Haworth, 1809) Апш [3]; Мен [42]; ЗО [26]; Др, Пол [33]; УШМ, ЧМ [34]; Др, К, Кв, Кев, Л, МУ, Пол, Р, УГ, ЧТ, Я, та ін. ПБЛ, ПСЛ, САП, звич. *A. buraetica* (Staudinger, 1892) КТМ, ЧМ [34]; К, Кев, Р, УГ, ЧТ. ПБЛ, ПСЛ, локал. і не чис. *A. bractea* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Гут [9]; Гут [2]; Чин [43]; Др, МКв [33]; КТМ, ЧМ [34]; Др, К, Кв, Кев, МКв, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал. і не чис. *Syngrapha interrogations* (Linnaeus, 1758) Др, ПМ, Пол [33]; КТМ, ЧМ [34]; Др, К, Кев, ПМ, Пол, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ – локал. і рідк., САП – локал.-звич. *Plusia festucae* (Linnaeus, 1758) У [18]; АГ, ВР, ДН, К, Л, МГ, Р, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. *P. putnami* (Grote, 1873) ДН [34]; ДН, 06.2008 – 2 ос. *Deltote deceptoris* (Scopoli, 1763) К [31]; КТМ [34]; АГ, ДН, К, КГ, Л, МГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. *D. uncula* (Clerck, 1759) М [42]; АГ, ВР, ДН, Дийда, К, МГ, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. *Acontia lucida* (Hufnagel, 1766) М [42]; ЧГ [34]; АГ, ДН, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал. і рідк. *A. trabealis* (Scopoli, 1763) М [42]; Нег [45]. Скрізь у ПДЛ і ПБЛ,

звич. або чис. *Aedia funesta* (Esper, [1766]) М [42]; Д [29]; АГ, ВБич, ВР, ДН, І, Ів, К, Кв, КГ, Кор, Л, МГ, МУ, Нев, Он, Ор, Р, У, ЧГ. ПДЛ – звич. або чис., ПБЛ – локал. і не чис. *A. leucomelas* (Linnaeus, 1758) Бер. р-н [46]; ЧГ [16; 34]; АГ, БГ, КГ, МГ, ЧГ. Вулканічні гори-останці на ЗН, локал.-звич. *Panthea coenobita* (Esper, 1785) Д [29]; ЧМ [34]; К, Кв, Кев, Л, МУ, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ, звич. *Diloba caeruleocephala* (Linnaeus, 1758) ЗО [64]; М [42]; АГ, ВБич, ВР, ДН, Ів, КГ, К, Кв, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ та ін. ПДЛ, ПБЛ, звич. **Acrionicta cuspis* (Hubner, [1813]) АГ, ВР, ДН, К, Л, МГ, МУ, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. *A. tridens* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ВБак, М [42]; АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, МУ, Р, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. *A. aceris* (Linnaeus, 1758) Ужг. р-н [1]; АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, МУ, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. та рідк. *A. strigosa* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ВБак, Г, М [42]; АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, не чис. *A. menyanthidis* (Esper, [1789]) Пет [33]; ЧТ, 18.07.09 – 1ос. **A. auricoma* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, Бен (Адріанов О.), ДН, ВР, К, КГ, Л, МГ, МУ, Р, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич. *A. euphorbiae* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЗО [42]; АГ, ДН, МГ. ПДЛ, локал. та рідк. *Simyra albovenosa* (Goeze, 1781) М, Мук [42]; АГ, ВР, ДН, МГ, У, ЧГ. ПДЛ, локал. і рідк. *Panemeria tenebrata* (Scopoli, 1763) ЗО [26]; АГ, ВР, ДН, К, Кев, Л, МГ, МУ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич. *Tyta luctuosa* ([Denis & Schiffermuller], 1775) М [42]; Іза [45]; КТМ [34]. ПДЛ і ПБЛ, звич., місцями (АГ, ДН, МГ) – чис. **Cucullia fraudatrix* Eversmann, 1837 АГ, ВР, ДН, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал. і рідк. *C. absinthii* (Linnaeus, 1761) Он, У [18]; АГ, ДН, Кор, МГ, Нев, ЧГ. ПДЛ, локал. і рідк. *C. argentea* (Hufnagel, 1766) Буш [2]. Сучасні знахідки відсутні. *C. artemisiae* (Hufnagel, 1766) У [18]; М [42]; АГ, ДН, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал., рідк. ****C. xeranthemi* Boisduval, 1840 АГ, МГ і ЧГ, локал. та не чис. **C. lactucae* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, ВР, ДН, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал., рідк. *C. lucifuga* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Виш [45]; МУ [27, 28]; МКв [33]; КТМ, УШМ, ЧМ [34]; К, Кв, Кев, Л, МУ, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал., не чис. *C. umbratica* (Linnaeus, 1758) М, Мук, У [42]; МУ [27, 28]; АГ, ВБич, ВР, ДН, Ів, КГ, К, Кв, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ та ін. ПДЛ, ПБЛ, звич. *C. campanulae* Freyer, [1831] Виш [45]. *C. chamomillae* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ДН [34]; ВБак (1♂ – 20.06.1969, зб.Лизмар Бейло Б., кол. УжНУ), АГ, ВР, ДН, Кор, МГ, Он, ЧГ. ПДЛ, локал. і не чис. *C. tanacetii* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Он [18]; АГ, ВБак, ДН, Кор, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал., рідк. **C. asteris* ([Denis & Schiffermuller], 1775) МГ, 15.05.09 – 1♂. *C. scrophulariae* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ДН [34]; ДН, ВР, МГ.

ПДЛ, локал., рідк. *****C. gozmanyi* G. & L. Ronkay, 1994 АГ, 22.06.09 – 1♂, МГ, 05 – 24.04.09 – 1♂, 08.06.09 – 1♂. *C. lanceolata* (Villers, 1789) ДН [34]; ДН, - 05.2008 – 1 ос. **C. lychnitis* (Rambur, 1833) ДН, МГ, У. ПДЛ, локал. і рідк. **C. verbasci* (Linnaeus, 1758) АГ, ВБич, ВР, ДН, МГ, Он, У, УГ, ЧГ. ПДЛ – локал. і не чис., ПБЛ, ПСЛ, локал. і рідк. *C. prenanthis* (Boisduval, 1840) МКв [33]; КТМ [34]; ВБич, ВР, К, Кев, Кол, Л, МГ, МУ, Р, УГ. ПБЛ – не чис. . або локал.-звич., ПДЛ, ПСЛ, САП – локал. і рідк. *Calophasia lunula* (Hufnagel, 1766) Дом, М [42]; У [45]; АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, У, ЧГ. ПДЛ – звич., ПБЛ – рідк. *Calliargis ramosa* (Esper, [1786]) СМ [34]; ЧТ, 18.07.09 – 1 ос. *Lamprosticta culta* ([Denis & Schiffermuller], 1775) КТМ [34]; КГ, 15.07.10 – 1♂ (зб. Канарський Ю.); Л, 30.06. і 16.07.09 – 2♂♂. *Amphipyra perflua* (Fabricius, 1787) ЗО [26]; МУ [27, 28]; АГ, ВБич, ДН, К, Кв, Кев, Л, МГ, МУ, Р, УГ, ЧТ. ПДЛ, ПСЛ – локал. і рідк., ПБЛ – локал.-звич. *A. livida* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Он, У [18]; В [45]; АГ, ДН, МГ. ПДЛ, локал., рідк. ****A. tetra* (Fabricius, 1787) МГ, 27.06.09 – 1♂. **Asteroscopus sphinx* (Hufnagel, 1766) АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, МУ, Р, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич. *****A. syriaca* (Warren, 1910) АГ, 14-17.11.09 – 1♂, 22-25.11.09 – 1♂. **Brachionycha nubeculosa* (Esper, 1785) АГ, ДН, Ів, К, Кев, Л, МГ, МУ, Он, Р. ПДЛ, ПБЛ, звич. *Valeria oleagina* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Дов [16]; АГ, БГ, КГ, МГ, ЧГ. ВК та вулканічні гори-останці на ЗН, локал.-чис. *Allophyes oxycanthae* (Linnaeus, 1758) ЗО [26]; МУ [27, 28]; АГ, ВР, ДН, Ів, К, Л, МГ, МУ, Он, Р, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, звич., місцями (АГ, К) – чис. **Shinia scutosa* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, ВР, ДН, К, Л, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, не чис. **Heliothis maritima* de Graslin, 1855 Практично всюди у ПДЛ і ПБЛ, але не чис., місцями (АГ, МГ) – звич. **H. peltigera* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, ВР, ДН, МГ, ЧГ. ПДЛ, рідк. *H. nubigera* Herrich-Schaeffer, 1851 ЧГ [34]; ЧГ, 03.07.08 – 1♂. **Periphanes delphinii* (Linnaeus, 1758) КГ, 25.06.09 – 1ос. *Acosmetia caliginosa* (Hubner, [1813]) М [42]; АГ, БГ, ДН, КГ, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал.-звич. *Eucarta amethystina* (Hubner, [1803]) ВБак, ВКоп, Г, М, Мук [42]; Д [31]; АГ, Бен (зб. Адріанов О.), БГ, ВР, ДН, К, КГ, Кор, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ. ПДЛ, звич. або чис., ПБЛ, рідк. *E. virgo* (Treitschke, 1835) ВБак, Г, М [42]; АГ, Бен (зб. Адріанов О.), БГ, ВР, ДН, К, КГ, Кор, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ. ПДЛ, чис., місцями (АГ, МГ) – мас., ПБЛ, не чис. *Callopietria juvenina* (Stoll, 1782) ВКоп [42]; МУ [27, 28]; Д [29]; АГ, ВБич, ВР, ДН, КГ, К, Кв, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич. *C. latreillei* (Duponchel, 1827) ЧГ [17]. **Cryphia receptricula* (Hubner, [1803]) АГ, 21.09.09 – 1 ос. *C. fraudatricula* (Hubner, [1803]) М [42]; АГ, ВР,

ДН, К, Л, КГ, МГ, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. *C. algae* (Fabricius, 1775) М, ЧГ [42]; АГ, ДН, КГ, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал. і не чис. *C. ereptricula* (Treitschke, 1825) Д [29, 31]. *C. raptricula* ([Denis & Schiffermuller], 1775) У [45]; КГ [34]; АГ, КГ, МГ, Шип. ПДЛ, локал. і рідк. **Spodoptera exigua* (Hubner, [1808]) АГ, 08.07.09 – 1 ос., 25.07.09 – 1 ос., 21.09.09 – 1ос. і МГ, 20.09.09 – 1 ос. *Caradrina kadenii* Freyer, 1836 ЧГ [16]; ЧГ [34]; АГ, 18.06.09 – 1ос., ЧГ, 03.07.07 – 1 ос. Вулк. гори-останці на ЗН, локал. і рідк. *C. montana* Bremer, 1861 Д [31]. **C. selini* Boisduval, 1840 ЧГ, 18.07.09 – 1ос. *Hoplodrina superstes* (Ochsenheimer, 1816) ВБак [42]; ЧГ [34]; АГ, БГ, КГ, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал.-чис. *Hoplodrina respersa* ([Denis & Schiffermiiller], 1775) Д [29, 31]; КТМ [34]; К, Л, Р. ПБЛ, локал. і рідк. **Chilodes maritima* (Tauscher, 1806) ВР-18.05.08. – 1 ос., ДН, 15.05.09 – 1 ос. *Athetis gluteosa* (Treitschke, 1835) Г, М [42]; АГ, ДН, КГ, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал. і рідк. *A. furvula* (Hubner, [1808]) М [42]; ДН [34]; АГ, ВР, ДН, КГ, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал. і не чис. *Hydrillula pallustris* (Hubner, [1808]) СМ [34]; Кев, 26.05.07 – 1 ос. *Proxenus lepigone* (Moschler, 1860) ВБак, М [42]; ДН [34]; АГ, ВР, ДН, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал. і рідк. *Enargia paleacea* (Esper, [1788]) Р [45]; АГ, ВР, ДН, К, Кев, Л, МГ, МУ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. *Ipimorpha subtusa* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Мук [42]; АГ, ВБич, ВР, ДН, К, Л, МГ, МУ, Р, У. ПДЛ, ПБЛ, не чис. *Cosmia diffinis* (Linnaeus, 1767) М [42]; АГ, МГ, ЧГ. Вулканічні гори-останці ЗН, локал. і рідк. *C. affinis* (Linnaeus, 1767) Мук [42]; Д [4, 31]; АГ, ВР, К, МГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. ***Dicycla oo* (Linnaeus, 1758) МГ, 20.06.09 – 1 ос. *Atethmia ambusta* ([Denis & Schiffermuller], 1775) М [42]. ***A. centrago* (Haworth, 1809) АГ, 30.08.09 – 1ос., 09.09.09 – 1 ос. *Mesogona acetosellae* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Он, У [18]; М [42]; Д [31]; КТМ [34]; АГ, ВР, ДН, Л, МГ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. *M. oxalina* (Hubner, [1803]) Пор [18]; ВКоп [42]; ДН [34]; ДН, 19.09.09 – 3 ос. ПДЛ, локал. і не чис. *Mormo taura* (Linnaeus, 1758) КТМ [34]; Он, У (повідомлення Мателешко О.), І (зб. Ажипа С.), Кар (зб. Дімідов Г.), К (зб. Канарський Ю., Дімідов Г.). ПДЛ, ПБЛ, вздовж великих рік та їх приток, рідк. і дуже локал. *Polyphaenis sericata* (Esper, 1787) У [18]; ЧГ [17]; ЧГ [34]; АГ, БГ, КГ, МГ, ЧГ. ВК та вулканічні гори-останці на ЗН, локал.-звич. *Hypa rectilinea* (Esper, [1788]) Гов [45]; Д [29]; КТМ [34]; Др, К, Кв, Кев, Л, МКв, МУ, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ і САП, локал. і не чис. ****Actinotia radiosa* (Esper, [1804]) КГ, 15.07.10 – 1♂ (зб. Канарський Ю.); *Chloantha hyperici* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЗО [42]; ЗО [26]; МУ [25; 27, 28]; МКр [33]; АГ, БГ, ВР, ДН, Ів, КГ, Он, У, ЧГ. ПДЛ – звич. або чис., САП (хр. Красна – літературні

дані). *Phlogophora scita* (Hubner, 1790) КТМ [34]; К, Кв, Кев, МУ, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ, локал. і рідк. *Apamea syriaca tallosi* Kovacs & Varga, 1969 ЧГ, ЮГ [17]; ЧГ [34]; АГ, БГ, ВБак, ВР, І, КГ, МГ, У, ЧГ. ПДЛ, локал.-звич. *A. lithoxylaea* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Пв [42]; Р [45]; Д [31]; АГ, ВР, ДН, К, Л, МУ, Р, У. ПДЛ, ПБЛ, не чис. **A. sublustris* (Esper, [1788]) Ст, 30.07.09 – 1 ос. *A. epomidion* (Haworth, 1809) Гов [45]; КТМ [34]; К, Л, Р. ПБЛ, САП, локал. і рідк. *A. lateritia* (Hufnagel, 1766) Пор [21]; Гов, Син [45]; Др [33]; Др, Кев, Кв, Л, МУ, Р, УГ, ЧТ. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал. і рідк. ***A. furva* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, 01.06.09 – 1ос. *A. maillardi* (Geyer, [1834]) Пор [21]. *A. rubrireana* (Treitschke, 1825) Др [33]; СМ [34]; ЧТ, 18.07.09 – 2♀, 1♂. ПСЛ, САП, локал. і не чис. **A. oblonga* (Haworth, 1809) Вол, 07.07.1967 – 1 ос. (кол. УжНУ). *A. remissa* (Hubner, [1808]) Апш [3]; К, Кев, Кв, МУ, Р, УГ, ЧТ. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал. і не чис. *A. unanimis* (Hubner, [1813]) Он і У [18]. Сучасні знахідки відсутні. *A. anceps* ([Denis & Schiffermuller], 1775) М, Пв [42]; АГ, ВР, КГ, Кор, МГ, Он, У, ЧГ. ПДЛ, звич. *A. scolopacina* (Esper, [1788]) ЗО [26]; МУ [27, 28]; Д [29]; К, Л, МУ, Р. ПБЛ, локал.-звич. *Leucapamea ophiogramma* (Esper, [1794]) М [42]; Д [4]; АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, МУ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. **Oligia versicolor* (Borkhausen, 1792) К, Кев, Л, Р, ЧТ. ПБЛ, не чис. **Mesoligia furuncula* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, ВР, ДН, К, КГ Л., МГ, Р, ЧГ. ПДЛ – локал.-звич., ПБЛ – рідк. *Photedes captiuncula* (Treitschke, 1825) Ш [21]; МКв [42]; ЧМ [34]; Ш [33]. САП – локал.-чис. *Luperina testacea* ([Denis & Schiffermuller], 1775) М [42]; АГ, ВР, ДН, К, Л, МГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. **L. zollikoferi* (Freyer, 1836) АГ, 13.10.09 – 1♂. *Amphipoea oculatea* (Linnaeus, 1761) М, Мук [42]; Кв [47]; Д [4]; ЗО [26]; АГ, К, Л, МГ, МУ, Р, У. ПДЛ, ПБЛ, звич. **A. fucosa* (Freyer, 1830) АГ, ДН, К, Кв, Кев, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ, ЧТ, Я та ін. ПДЛ, ПБЛ - звич., ПСЛ - рідк. *Hydraecia micacea* (Esper, [1789]) М [42]; АГ, ДН, К, Кв, Кев, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ, та ін. ПДЛ, ПБЛ, ПСЛ, не чис. *H. ultima* Hoist, 1965 ДН [34]; ДН, К, Л, Р. ПДЛ, ПБЛ не чис. *H. petasitis* Doubleday, 1847 К [31]; КТМ [34]; К, Кв, Кев, Л, МУ, Р, Я. ПБЛ, локал.-звич. *Gortyna flavago* ([Denis & Schiffermuller], 1775) М [42]; АГ, ДН, К. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. *Helotropha leucostigma* (Hubner, [1808]) Олш [45]; Д [31]; АГ, ДН, К, Кев, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. *Calamia tridens* (Hufnagel, 1766) ЧГ [34]; АГ, МГ, ЧГ. Вулканічні гори-останці на ЗН, локал.-звич. *Chortodes minima* (Haworth, 1809) Он [18]; М [42]; ДН [34]; АГ, ВР, Д, ДН, КГ, МГ. ПДЛ, локал., рідк. *C. extrema* (Hubner, [1809]) ЧГ [16]; ЧГ [34]; АГ, КГ, МГ, ЧГ. Вулк. гори-останці на ЗН, локал., не чис. *C. fluxa* (Hubner, [1809]) М

[42]; АГ, ВБич, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, Р, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал., не чис. *C. pygmina* (Haworth, 1809) М [42]; ДН, К, Л, МГ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. ****Oria musculosa* (Hubner, [1808]) АГ, 21.06.09 – 1 ос. **Nonagria typhae* (Thunberg, 1784) АГ, ДН, К, Кв, МУ, Р, У. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. **Rhizedra lutosa* (Hubner, [1803]) АГ, ВР, ДН, К, МГ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. **Archanara geminipuncta* (Haworth, 1809) ДН, 08.07.09 – 1 ♂. ****A. neurica* (Hubner, [1808]) АГ, 28.07.09 – 1 ♂. **A. sparganii* (Esper, [1790]) АГ, ДН, К, Л, МГ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. **A. algae* (Esper, [1789]) ДН, 01-03.08.09 – 1 ♂. ****Arenostola phragmitidis* Hubner, [1803] АГ, 15.07.09 – 1 ос. ***Episema tersa* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, 13.09.09 – 1 ♂. *E. glaucina* (Esper, [1789]) ЧГ [17]. *Brachylomia viminalis* (Fabricius, 1777) ВГ [42]; Др, ПІМ, Пол [33]; Др, К, Кв, Кев, Л, МКв, МУ, Пол, ПІМ, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал.-звич. **Parastichtis suspecta* (Hubner, [1817]) АГ, ДН, К, Л, МГ, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. *Apterogenum ypsilon* ([Denis & Schiffermuller], 1775) М [42]; АГ, К, Кев, Л, МУ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. *Atypha pulmonaris* (Esper, [1790]) УШМ [34]; АГ, ДН, К, Кв, Кев, Л, МГ, МУ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич. *Tiliacea aurago* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЗО [26]; МУ [25, 27, 28]; Д [31]; АГ, К, Кев, Кв, КГ, Л, МГ, МУ, Р, УГ, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. *T. sulphurago* ([Denis & Schiffermuller], 1775) КТМ [34]; К, Л, МУ. ПБЛ, локал. і не чис. *T. citrigo* (Linnaeus, 1758) Кв [47]; АГ, К, Кв, Кев, КГ, Л, МГ, МУ, Р, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич. **Xanthia togata* (Esper, [1788]) АГ, ВР, ДН, К, Л, МГ, МУ, НКор, Р, У, УГ, ЧТ та ін. ПДЛ, ПБЛ - звич., ПСЛ - рідк. **Cirrhia gilvago* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ і МГ, локал., рідк. **C. ocellaris* (Borkhausen, 1792) АГ, ДН, К, Л, МГ, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. ***Agrochola lychnidis* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, МГ, локал.-звич. *A. nitida* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Д [31]; КТМ [42]; АГ, К, Л, МГ, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. *A. humilis* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЗО [26]; МУ [25, 27, 28]; Д [31]; КТМ, УШМ [34]; АГ, К, Л, МГ, МУ, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. *A. helvola* (Linnaeus, 1758) У [18]; ЗО [26]; МУ [25, 27, 28]; АГ, ДН, К, Кев, КГ, Л, МГ, Р, УГ, ЧГ. ПДЛ – звич., ПБЛ – рідк. *A. lota* (Clerck, 1759) ЗО [26]; МУ [25, 27, 28]; ДН, К, Кев, МУ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. **A. macilentata* (Hubner, [1809]) АГ, К, Кв, Л, МГ, МУ, Р, УГ. ПДЛ, ПБЛ, звич. *A. laevis* (Hubner, [1803]) У [18]; КТМ [34]; АГ, БГ, Зм, Ів, КГ, МГ, Мук, У, ЧГ. ПДЛ – чис., ПБЛ – не чис. *Conistra ligula* (Esper, [1791]) КТМ [34]; АГ, К, Л, МГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. **C. rubiginosa* (Scopoli, 1763) АГ, ДН, КГ, МГ, Он, У. ПДЛ, локал. і не чис. *C. rubiginea* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЗО [26]; МУ [27]; АГ, КГ, МГ, ЧГ, ДН К, КГ, Кев,

Л, МУ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал. і нечис. *C. erythrocephala* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЧГ [34]; АГ, МГ, Нев, Он, Ор, У, ЧГ. ПДЛ, локал. і рідк. **Lithophane furcifera* (Hufnagel, 1766) АГ, ДН, К, МГ, МУ. ПДЛ, ПБЛ, локал., не чис. *L. consocia* (Borkhausen, 1792) ЗО [26]; МУ [27, 28]; МКр [33]; ЧМ [34]; АГ, ВБис, Др, ДН, К, Кев, Кв, Л, МУ, Р, УГ, ЧТ, Я. Всюди, локал. і не чис. **Lithomoia solidaginis* (Hubner, [1803]) ЧТ, ех. І. 28.08.09 – 1 ♂. *Xylena exsoleta* (Linnaeus, 1758) ЗО [26]; МУ [27, 28]; МКр, Прл [33]; АГ, ВР, МГ, Пол. ПДЛ та САП, рідк. *X. vetusta* (Hubner, [1813]) Буш [2]; ДН. ПДЛ, локал., рідк. *Dichonia convergens* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЗН [63]; АГ, Ів, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал.-звич. ***D. aeruginea* (Hubner, [1808]) АГ, 13.10.09 – 1 ♂. *Gripesia aprilina* (Linnaeus, 1758) ЗО [26]; МУ [27, 28]; АГ, К, КГ, Л, МГ, МУ, Он, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал. і рідк. *Dryobotodes eremita* (Fabricius, 1775) КТМ [34]; АГ, 13.10.09 – 1 ос., Л, 16-17.09.09 – 3 ос. *Antitype chi* (Linnaeus, 1758) Пор [18]; ЧГ [34]; АГ, ЧГ, МГ. ПДЛ, локал. і рідк. *Ammonoia caecimacula* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЗО [26]; МУ [26, 27, 28]; Д [31]; АГ, К, Л, МУ, МГ, Р, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, звич. або локал.-чис. *Aporophyla lutulenta* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ДН [34]; АГ, ДН, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал.-звич. *Polymixis polymita* (Linnaeus, 1761) ЗО [26]; ВВод [25]. *Mniotype adusta* (Esper, [1790]) Пор [21]; Апш [3]; Гов [45]; Дог, Др, Пет, Пол [33]; Др, К, Кев, Кв, МУ, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал.-звич. **Panolis flammea* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Кев, 03.05.07 – 2 ос. *****Dioszeghyana schmidti* (Dioszeghy, 1935) МГ, 02.04.09 – 1 ♂, АГ, 26-30.03.10 – 1 ♂, 1 ♀. *Orthosia miniosa* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЧГ [34]. Вулканічні гори-останці на ЗН: АГ, БГ, МГ, ЧГ, локал.-звич. **O. populeti* (Fabricius, 1781) АГ, ДН, К, Л, МГ, Он, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал., не чис. *O. gracilis* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЗО [26]; МУ [27, 28]; АГ, ДН, К, Л, МГ, МУ, Он, Р. ПДЛ, ПБЛ: Локал. і не чис. *O. opima* (Hubner, [1809]) ЗО [26]; МУ [27, 28]; МКр [34]; АГ, ВР, ДН, МГ. ПДЛ, ПБЛ, САП – локал.-звич. **Anorthoa munda* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, ВР, ДН, Ів, К, Л, МГ, МУ, Он, Р, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ – звич., ПСЛ – рідк. *Cerapteryx graminis* (Linnaeus, 1758) Скот, Тор [45]; Діл, Др, К, Кв, Кев, Л, МКв, МУ, Р, УГ, ЧТ, Ш, Я, та ін. ПБЛ, ПСЛ, САП, звич. *Anarta dianthi* (Tauscher, 1809) М [42]. Сучасні знахідки відсутні. *Polia bombycina* (Hufnagel, 1766) Д [29]; АГ, ДН, К, Кв, Кев, Л, МГ, МУ, Р, ЧТ, Я та ін. ПДЛ, ПБЛ, ПСЛ - не чис. *P. hepatica* (Clerck, 1759) Апш [3]; ЧМ [34]; Др, Кв, Кев, Р, УГ, ЧТ. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал. та не чис. *Pachetra sagittigera* (Hufnagel, 1766) Гов [45]; Д [29, 31]; К, Л, Р, МУ. ПБЛ, САП, локал.-звич. **Lacanobia splendens* (Hubner, [1808]) АГ, ВР,

ДН, К, Кор, Л, МГ, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. *L. aliena* (Hubner, [1809]) Д [29, 31]; КТМ [34]; К, Кв, Кор, Р. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. **Ceramica pisi* (Linnaeus, 1758) К, Кев, Кв, Л, МУ, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, локал. і не чис. *Papestra biren* (Goeze, 1781) МКв, Пет [33]; ЧМ [34]; МКв, Ш. САП, локал.-звич. *Hyssia cavernosa* (Eversmann, 1842) Др [33]. **Sideridis turbida* (Esper, 1790) АГ, ВР, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал. і не чис. *S. reticulata* (Goeze, 1781) Д [29, 31]; АГ, МГ, ЧГ, ВР, ДН, К, Л. ПДЛ, ПБЛ, локал. і не чис. *Conisania luteago* ([Denis & Schiffermuller], 1775) М [42]; Нев [45]; Д [29]; АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, МУ, Р, У, ЧГ. ПДЛ – звич., ПБЛ – рідк. *Hecatera bicolorata* (Hufnagel, 1766) У [18]; Г, М [42]; АГ, ВР, ДН, КГ, Кор, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал.-звич. *H. dysodea* ([Denis & Schiffermuller], 1775) М [42]; ДН, КТР [34]; АГ, ДН, КГ, Л, МГ, У, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. *Hadena capsincola* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ВБак, М, Мук [42]; АГ, ВР, ДН, К, Л, МГ, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. **H. compta* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, ВР, ДН, Л, МГ, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. *H. confusa* (Hufnagel, 1766) М [42]; Д [29]; АГ, ВР, ДН, К, Л, МГ, Р, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал., не чис. ***H. albimacula* (Borkhausen, 1792) АГ, 25.06.09 – 1♂. ***H. filograna* (Esper, [1788]) АГ, 16.06.09 – 1♂. *H. perplexa* ([Denis & Schiffermuller], 1775) М [42]; Д [31]; АГ, ВР, ДН, К, КГ, Л, МГ, Р, УГ, ЧГ. ПДЛ – локал.-звич., ПБЛ, ПСЛ – рідк. **H. irregularis* (Hufnagel, 1766) АГ, 16.06.09 – 1♂. **Mythimna pudorina* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, ВБак, ВР, Дий, ДН, КГ, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал.-звич. *M. impura* (Hubner, [1808]) М [42]; АГ, ВБакта, ВР, ДН, Л, МГ. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. *M. straminea* (Treitschke, 1825) ДН [34]; ДН, 13.08.09 – 5ос., АГ, 27.08.09 – 2 ос. ПДЛ, локал., не чис. *Leucania comma* (Linnaeus, 1761) М [42]; МУ [27, 28]; Д [29]; Др, МКв, Пол [33]; К, Кв, Кев, Л, МУ, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал.-звич. *L. obsoleta* (Hubner, [1803]) ДН [34]; АГ, ДН, МГ. ПДЛ, локал. і рідк. **Senta flammea* (Curtis, 1828) ДН, - 05.2008 – 1♂. *Lasionycta imbecilla* (Fabricius, 1794) Виг [13]; Пор [21]; МКв [33]; К, Кв, МКв, Р, ЧТ. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал., не числ. *Peridroma saucia* (Hubner, [1808]) Пол [33]; ММ [34]; ВБич, 10.08.09 – 1 ос. ПДЛ, САП, рідк., мігрант. *Actebia praecox* (Linnaeus, 1758) М [42]. Сучасні знахідки відсутні. *Dichagyris flammatra* ([Denis & Schiffermuller], 1775) У [20]; ПІМ [33]; Р, 01.07.02 – 1 ос. ПДЛ, ПБЛ, САП, локал., рідк. *Dichagyris candilisequa* ([Denis & Schiffermuller], 1775) Мук [20]. Сучасні знахідки відсутні. **Euxoa birivia* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЧТ, 18.07.09 – 1♂. *E. obelisca* ([Denis & Schiffermuller], 1775) М [42]; Д [4; 31]; **E. tritici* (Linnaeus, 1761) АГ, 08.09.09 – 1 ос. **Agrotis bigramma* (Esper, [1790]) АГ, 11.08.09 – 2♂♂. А.

cinerea ([Denis & Schiffermuller], 1775) МУ [27, 28]; МКр [33]; К, Л, МУ, Р. ПБЛ, локал.-звич. *A. clavis* (Hufnagel, 1766) Пор [21]; Д [29]; АГ, ДН, К, МГ, МУ. ПДЛ, ПБЛ, локал., рідк. *Diarsia dahlii* (Hubner, [1813]) Д [31]; К, Л, Р. ПБЛ, локал., рідк. *D. mendica* (Fabricius, 1775) Гут [2, 7; 9]; Гов [45]; Д [29]; МКв [33]; ЧМ [34]; Др, К, Кев, Кв, Л, МКв, МУ, Р, УГ, ЧТ, Я. ПБЛ, ПСЛ, САП, локал.-звич. **D. rubi* (Vieweg, 1790) АГ, ВР, ДН, К, Кор, Л, МГ. ПДЛ, ПБЛ, не чис. *D. florida* (F. Schmidt, 1859) Д [31]; К, Кев, Кв, Л, МУ, Р, ЧТ. ПБЛ, ПСЛ, локал., не чис. **Cerastis leucographa* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, ДН, К, Кев, Кв, Л, МГ, МУ, Он, Р. ПДЛ, ПБЛ, не чис. **Paradiarsia punicea* (Hubner, 1803) ДН [34]. *Lycophotia porphyrea* ([Denis & Schiffermuller], 1775) СМ [34]; ЧТ, 18.07.09 – 1♂. *Rhyacia simulans* (Hufnagel, 1766) ЧМ [34]; МКв, 29.07.05 – 1 ос. *R. lucipeta* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ПІМ [33]; ММ [34]. *Chersotis rectangula* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ПІМ [31, 33, 34]. *C. multangula* (Hubner, [1803]) ЧГ [16]. *Noctua orbona* (Hufnagel, 1766) АГ, ВР, ДН, КГ, МГ, ЧГ. ПДЛ, локал., не чис. *N. comes* Hubner, [1813] ЧГ, ЮГ [16]; АГ, Б, ДН, КГ, К, Л, МГ, Он, У, ЧГ. ПДЛ – звич. або чис., ПБЛ – рідк. *N. interjecta* Hubner, 1803 К [31; 34]. *N. janthina* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЗО [26]; АГ, Б, ДН, КГ, К, Л, МГ, Он, У, ЧГ. ПДЛ – звич. або чис., ПБЛ – рідк. *N. janthe* (Borkhausen, 1792) ЗО [26]; Д [25]; КТМ [34]; ПДЛ – звич. або чис., ПБЛ, ПСЛ – рідк. *Epilecta linogrisea* ([Denis & Schiffermuller], 1775) ЧГ [16]; ЧГ [34]; АГ, МГ, ЧГ. Вулканічні гори-останці ЗН, локал. і рідк. **Spaelotis ravida* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, 21.07.09 – 1ос. **Opigena polygona* ([Denis & Schiffermuller], 1775) АГ, 21.09.09 – 2ос. *Eurois occulta* (Linnaeus, 1758) Гов [45]; КТМ [34]; ДН, К, Кв, Кев, Л, МУ, Р, УГ, ЧТ, Я. Всюди, локал., рідк. *Graphiphora augur* (Fabricius, 1775) Апш [3]; АГ, МГ, ДН, К, Л, Р, ЧТ. Всюди, локал., рідк. *Xestia stigmatica* (Hubner, [1813]) Он, У [18]; ВГ, М [42]; Кв [47]; Д [29]. Всюди, локал. і не чис. *X. collina* (Boisduval, 1840) Д [29, 31]; СІ [31]. *X. xanthographa* ([Denis & Schiffermuller], 1775) У [18]; ЗО [42]; Д [31]; АГ, ДН, К, Л, МГ, Р, ЧГ. ПДЛ, ПБЛ, локал.-звич. *X. sexstrigata* (Haworth, 1809) ДН [34]; ДН, 12.08.08 – 1 ос. *X. triangulum* (Hufnagel, 1766) ВГ, М [42]; Д [29]; АГ, ДН, Ів, К, Кв, Кев, Л, МГ, МУ, Он, Р, У та ін. ПДЛ, ПБЛ, ПСЛ, не чис. *Eugnorisma depuncta* (Linnaeus, 1761) ЗО [26]; К, Кв, Кев, Р. ПБЛ, локал., рідк. *Naenia typica* (Linnaeus, 1758) Гут [9]; М [42]; У [45]; ДН, ВР, К, МГ, МПер. ПДЛ, ПБЛ, локал., не чис.

При подальших дослідженнях у майбутньому, у різних районах Закарпаття, крім вище наведених, дуже ймовірні знахідки ще щонайменше 50 видів Noctuoidea, відомих із

суміжних територій сусідніх країн: Польщі, Румунії, Словаччини та Угорщини [1, 14, 15, 19, 20].

У Закарпатті добре представлені усі характерні для Українських Карпат вертикальні пояси рослинності¹ і досить чітко прослідковується диференціація за ними таксономічного складу ноктуїдних лускокрилих. Найбільшою різноманітністю Noctuoidea відзначається пояс передгірних дубових лісів, який охоплює всю Закарпатську низовину і значну частину Вулканічних Карпат. Тут відзначено 444 види із усіх родин совкових. Характерною особливістю ноктуїдофауни даного поясу є наявність багатьох видів – ксеротермофілів. Дуже специфічним є населення совкових вулканічних гір – останців на Закарпатській низовині, серед яких є значна кількість південних панонських ксеротермофільних видів. Лише тут трапляються 90 видів Noctuoidea. Значна різноманітність совкових притаманна і нижньому лісовому поясу, де виявлено 337 видів. Для ноктуїдофауни поясу букових лісів, на Закарпатті, як і, зрештою, скрізь у Карпатах, характерне домінування мезофільних видів совкових. Проте, крім бореальних, тут значну частку становлять неморальні види. Взагалі, для обидвох поясів характерна значна кількість спільних видів – 121. У поясі смерекових лісів відзначено значно менше видів – 197. Тут домінують бореомонтанні види совкових. У субальпійському і альпійському поясах Закарпаття зареєстровано 153 види ноктуїдного комплексу. Цікавою є майже повна відсутність у високогір'ї Закарпаття, як, зрештою, і загалом Українських Карпат, типово високогірних видів совкових, відомих з Карпат у сусідніх країнах, зокрема Румунії.

Серед виявлених видів Noctuoidea, 7 – занесені до Червоної книги України [65]: *P. matronula*, *C. dominula*, *C. fraxini*, *C. sponsa*, *E. variabilis*, *C. argentea* і *P. delphinii*. Серед них, 2 види: *P. matronula* і *P. delphinii* – є дуже рідкісними, а *C. argentea* можливо взагалі зник з фауни регіону, оскільки вже майже століття тут не траплявся. Решта видів є відносно поширеними і звичайними. Тобто із 7 видів ноктуїдних лускокрилих, що знаходяться під охороною, лише три є дійсно рідкісними та потребують охорони у регіоні. Натомість є велика кількість – 170 – справді “загрожених” видів, які в період досліджень траплялись локально і рідко, та в дуже незначній кількості,

¹ Через незначну площу в Закарпатті альпійського поясу і відсутності специфічних для нього альпійських видів совкових, у даній роботі розглядаємо його разом із субальпійським

проте не мають офіційного охоронного статусу. Крім того, в період досліджень взагалі не було виявлено 11 відомих з регіону в минулому видів, котрі тут або вже зникли, або мають критично низьку чисельність. Ще 14 видів на сучасному етапі досліджень вказувались із Закарпаття іншими авторами, та нами не були виявлені, що очевидно також пов'язано з їх рідкістю. Здебільшого, регіонально-рідкісні совкові є переважно стенобіонтними гігро- або ксеротермофільними хортобіонтами, що, населяють слабо порушені антропогенним впливом лучно-болотні та лучно-степові біотопи [35]. А їхня рідкісність та вразливість скоріш за все спричинена деградацією придатних для їхнього існування біотопів.

Висновки

Велика різноманітність природних умов, специфічні геоботанічні особливості, а відповідно, значна кількість різноманітних біотопів, забезпечують існування на Закарпатті дуже багатой та різноманітної лепідоптерофауни, серед якої значну частину становлять види ноктуїдного комплексу.

На території Закарпатської області зареєстровано 498 видів із 6 родин надродини Noctuoidea. Виключно з Закарпаття на Україні відомі 7 видів совкових, ще 20 видів на Заході України поширені лише на Закарпатті.

Характерними рисами ноктуїдофауни Закарпатської області є наявність різних за походженням та екологічними преференціями видів, значна кількість ксеротермофільних лісостепових та майже повна відсутність типових високогірних видів совкових.

Рідкісними та такими що потребують охорони на Закарпатті є 170 видів совкових. Стан ще 25 видів, не відзначених в період досліджень, залишається не з'ясованим. І лише 3 регіонально-рідкісні види Noctuoidea є занесеними до Червоної книги України.

Автор висловлює щирі подяки Ю.В. Канарському за товариство під час експедицій та всебічну допомогу, С.Г. Попову, за надання до опрацювання багатьох важкодоступних літературних джерел, О. Адріанову, О. Мателешку і А. Гриценко за надання до опрацювання колекційних матеріалів, В.Б. Різуну, В.О. Чумаку, І.І. Яремі, О.В. Гапчуку, Д.Д. Сухарюку, В.Ф. Покин'ячереді, Є.К. Ляшенко, та М. Мойсюку за сприяння при проведенні досліджень.

1. Abafi-Aigner L. Entomologiai kirbndul6s Ungmegyiben. // Rovartani lapok. – Budapest. 1897. – S. 42-45, 52-56.
2. Abafi-Aigner L., Pavel J., Uhryk F. Fauna Regni Hungariae: Ordo. Lepidoptera. // Reg. Soc. Scient. Nat. Hung. – Budapest. 1900. – 82 p.
3. Balogh I. Lepkegyutes a Fekete Tisza forrasvidekein. // Fol. Ent. Hung. – Budapest. 1941. – 6. – 3-4. – S. 97-104.
4. Bidychak R., Kyzym A., Sirenko A. New species of Noctuids (Noctuidae, Lepidoptera, Insecta) for Ukrainian Carpathians fauna // XXXV Miedzynarodowe Seminarium Kol Naukowych. – Olsztyn, 9-10.05.2006. – S. 153-154.
5. Dingler M. Forstschutz // Schutz gegen Tiere. – I. – 1927.
6. Fibiger M., Hacker H. Systematic List of the Noctuoidea of Europe // Esperiana, 11.- 2004. – 83-172 p.
7. Frivaldsky J. Adatok Mbramaros vbrmegeye faun6j6hoz. // Math. 6s term. kuz. A Mag. Tud. Akad. evk. – Budapest. 1865. – 11, 4., Old.1-275.
8. Hor6k V. J. Bekyn6i velkohlav6 (Liparis dispar L.) v okoli Berehova. // 6sl. Les. – 11 – 1931.
9. Horvath G., P6vel J., 1876. Magyarorsz6g nagypikkelygrupsinek randszeres 6ivjegyzi6ke. // Math. 6s term. kuz. A Mag. Tud. Akad. k6nvk.-hivat. – Budapest. 1876. – XII. - old. 25-74.
10. Jacentkowsk6 D. V6skyt bekyn6i velkohlav6 (Liparis dispar L.) v polesi Rafajny. // Lesnick6 pr6ce. – ro6. XIII. - 1934.
11. Kardos K. Mbramarosmegeye 6llatrajzi ismerteti6se. // A R6szv6ny6t6rsulat Nyomd6j6ban. Mbramaros-Sziget. Negyedik ev. – 1877. – 19 old.
12. Metody sb6ru a preparace myzu. / red. dr. K. Nowak / Praha: Acad. – 1969. – 244 s.
13. Mocsbry S. Adatok Zempln 6s Ung Megy6k Faun6j6hoz. // Math. 6s term. kuz. A Mag. Tudom. Akad. evk. Budapest. Kuz. A M. T. Akad. k6nvk.-hivat. – Budapest. 1877. – XIII. – old. 131-185.
14. Mot6lyi a housenky stredn6i Evropy. No6ni mot6lyi I/ Macek J., Dvoř6k J., Traxler L., 6ervenka V. / Praha: Academia, 2007. – 376 s.
15. Mot6lyi a housenky stredn6i Evropy. No6ni mot6lyi II – m6rovit6 / Macek J., Dvoř6k J., Traxler L., 6ervenka V. / Praha: Academia, 2008. – 492 s.
16. Nowacki J., Bidychak R. Noctuid moths (Lepidoptera, Noctuidae) new and rare for the fauna of Zakarpacie, Ukraine // Polish journal of entomology. – Bydgoszcz, 2009. – Vol. 78. – P. 319-322.
17. Nowacki J., Bidychak R., Palka K. *Callopostria latreillei* (Duponchel, 1827) new for Ukraine fauna and several rare species of noctuid moths (Lepidoptera, Noctuidae) // Polish journal of entomology. – Bydgoszcz, 2010. – Vol. 79. – P. 77-80.
18. Petrovsk6 V. Lepidopterologick6 pozn6bmy z Podkarpatsk6 Rusi // 6sop. 6sl. spol. entom.- 1937. – XXXIV, 66 1-2 – 32-37s.
19. Rakosy L. Die Noctuiden Rumaniens. – Linz. 1997. – 648p.
20. R6zi6cka A. Prisp6vek k s6stavn6mu v6zkumu fauny lepidopter na Slovensku. // Sborn. prir. odb. Slov. vlast. muz. v. Bratislave. – Bratislava. 1931. – s. 69-86.
21. Soffner J. Reise in der Waldkarpathen. (Lep.). // Entom. Zeitschr. – 1932. – XLV – S. 306-310.
22. Ba6anich M.И. Дубовый походный шелкопряд (Thaumetoroa processionea L.) вредитель дуба в Закарпатской области. // Флора и фауна Украинских Карпат. – Ужгород, 1965. – С. 60-62.
23. Бачинский Л. Атлас мотыльев. // Педаг. тов-во м. Ужгород. Книгопечатня “УНЮ”. – Ужгород, 1927. – 50с.
24. Бачинский Л. Мотыль шкодлив овочевым деревьям и кушам. // Педаг. тов-во м. Ужгород. Книгопечатня “УНЮ”. – Ужгород, 1927. – 104с.
25. Бидичак Р.М. Нов6 дан6 щодо поширення совок (Lepidoptera, Noctuidae) в Украинских Карпатах // Вестник зоологии – 2007. – 41 (1). – С.12.
26. Бидичак Р.М., Сиренко А.Г. Нов6 дан6 щодо фауни совок – Noctuidae (Lepidoptera, Insecta) Закарпатської області // Молодь та поступ біології: Зб6рн. тез III-6 М6жнар. наук. конф. студ. і аспір. – Льв6в, 2007. – С.267.
27. Бидичак Р.М., Сиренко А.Г. Фауна р6зновусих лускокрилих (Heterocera, Lepidoptera) букових прал6сів Угольсько-Широколужанського масиву Карпатського біосферного заповідника // Зб. мат. м6жн. конф. “Сучасн6 проблеми біології, екології та х6мії”, присв. 20-р6ччю б6офаку Запор. нац. ун6в. – Запор6жжя, 2007. – С. 112-114.
28. Бидичак Р. М., Сиренко А. Г. Фауна совок (Lepidoptera, Noctuidae) букових прал6сів Угольсько-Широколужанського масиву Карпатського біосферного заповідника // Zoocenosis – 2007. Зб. мат. IV М6жнар. наук. конф. «Біор6зноман6ття і роль тварин в екосистемах». – Дн6пропетровськ, 2007. – С. 234 – 236.
29. Бидичак Р. М., Сиренко А. Г. Ранньол6тня фауна совок (Noctuidae, Lepidoptera) долини р. Тиса б6ля Мармароського масиву Карпатського біосферного заповідника // В6сник Прик. нац. ун6в. С.- Біолог6я. / Мат. м6жн. наук. конф. «Проблеми вивчення та охорони біор6зноман6ття Карпат і прилеглих територ6й». – 2007. – В. VII-VIII. – С. 178 – 182.
30. Бидичак Р.М., Сиренко А.Г. Деяк6 результати вивчення фауни Erebidae (Lepidoptera, Insecta) Украинских Карпат // Наук. в6сн. Волин. нац. ун6в. ім. Лес6и Украинки. – 2008. – Вип. 3. – С. 118-121.
31. Бидичак Р.М., Сиренко А.Г. Деяк6 результати вивчення совок (Lepidoptera, Noctuidae s.l.) Украинских Карпат. // В6ст6 Харк6в. ентом. тов. – 2007 (2008). – Т. XV. – В. 1-2. – Харк6в, 2008. – С. 168-170.
32. Бублик І.М. Шк6длива ентомофауна плодового саду зах6дних областей Укра6ни. // Наук. зап. держ. пед. ін-ту. – 1956. – Т. 5.
33. Геряк Ю.М., Бидичак Р. М. Лускокрил6 ноктуо6дного комплексу (Insecta, Lepidoptera, Noctuoidea) високог6р'я Украинских Карпат // В6сн. Прик. ун6в. ім. Василя Стефаника. – 14. – сер. Біол. - Ивано-Франк6вськ, 2009. – С. 39-57.
34. Геряк Ю.М. Лускокрил6 ноктуо6дного комплексу (Lepidoptera, Noctuoidea) Карпатського б6осферного заповідника // Прир.-зап. фонд Укр. – мин., сьог., майб.: мат. М6жн. наук.-практ. конф., присв. 20-р6ччю Прир. зап. Медобори (смт. Гримайл6в, 26-28.05.2010). – Терноп6ль: П6дручн. і пос6бн., 2010. – С. 628-632.
35. Геряк Ю.М. Питання охорони р6дк6сних вид6в ноктуо6дних лускокрилих (Lepidoptera, Noctuoidea) Украинских Карпат // Тези доп. Конф. мол. досл.-зоол. – К6їв, 2010. – С.13. - (Зоол. кур., 66 4.) <http://izan.kiev.ua/gmd/KMDZ10-abstr.pdf>
36. Загайкевич І.К. Насекомые – вредители лесов западных областей Украинской ССР и меры борьбы с ними. Автореф. диссерт. – К., 1954.
37. Загайкевич І.К. К изучению вертикального распространения лесных насекомых в Предкарпатье и в Карпатах. // Тез. докл. III 6колог. конф. – Ч. IV. – К.: Изд-во Киев. гос. ун-та., 1954.
38. Загайкевич І. К. Районирование западных областей Украинской ССР в отношении вредителей леса // - 1954.
39. Загайкевич І. К. Районирование распространения вредных лесных насекомых в западных областях Украинской ССР // Борьба с вредителями и болезнями лесных насаждений. - К.: Издательство АН УССР. - 1955. - С. 47-70.
40. Загайкевич І. К. Вредители пихты в Карпатах // Научные записки Ужгородского Государственного университета. - 1956. - Т. 21. - С. 177-183.
41. Загайкевич І.К. Комахи – шк6дники деревних і чагарникових пор6д зах6дних областей Укра6ни. – К.: Вид-во АН УРСР, 1958.

42. Загороднюк І.В., Чумак В.О. та ін. Раритетні види тварин та стан їх охорони. Тваринний світ. / Біорізноманіття Карпатського біосферного заповідника. – Київ – 1997. – С. 279-281.
43. Ключко З.Ф. Совки западных областей Украины. – К., 1963. – 175 с.
44. Ключко З.Ф. Дополнение к фауне и новые данные о распространении совок Украины (Lepidoptera, Noctuidae). // Журн.укр.ентом. т-ва. – 1994(95). – 2 (1). – С. 39-43.
45. Ключко З.Ф. К изучению новых и малоизвестных совок (Lepidoptera, Noctuidae) фауны Украины. // Журн.укр.ентом. т-ва. – 1998. – 4 (3-4). – С. 17-22.
46. Ключко З.Ф., Плющ И.Г., Шешурак П.Н. Аннотированный каталог совок (Lepidoptera, Noctuidae) фауны Украины. – К.: Вид-во ІЗШ НАНУ, 2001. – 884 с.
47. Ключко З.Ф., Будашкин Ю.И., Герасимов Р.П. Новые и малоизвестные виды совок фауны Украины // Вестник зоологии – 2004. – 38 (1). – С.94.
48. Ключко З.Ф., Кульберг Я. К изучению фауны совок (Noctuidae s. l.) Украинских Карпат // Эверсмания. Этом. иссл. в Рос. и сосед. стр. – 2006. –7-8. – С. 69-74.
49. Ликович И.М., 1952. Вредители яблони Тячевского округа Закарпаття. // Наук. зап. Ужг. універ. – 1952. – Т. 5 – Вип.2.
50. Мазохин-Поршняков Г.А. Ночной лов насекомых на свет ртутной лампы и перспективы его использования в прикладной энтомологии. – Зоол.ж. –1956., 35.
51. Павлюк Р.С. Заметки о некоторых вредителях плодовых деревьев Закарпаття. / Фауна и жив. мир Сов. Карпат. // Научн. зап. Изд-во Ужг. гос. ун-та. – Т. 40. – Ужгород, 1959. – С. 263-267.
52. Природа Закарпатської області. / під ред. Геренчука К. І. – Львів: Вища школа - 1981. – 156 с.
53. Природа Українських Карпат / під ред. Геренчука К. І. - Львів: Вид-во Львів. ун-ту. - 1968. – 265 с.
54. Рошко Г.М. Комплекс вредителей виноградной лозы в Мукачевском округе Закарпаття. Наук. зап.Ужг. держ. ун-ту. – Ужгород, 1952. – Т. 5. – Вип.2.
55. Руднев Д.Ф. Главнейшие вредные насекомые лесов Закарпатской области. // Зоол. журн. – 1953. – Т. XXXII. – Вип.6.
56. Руднев Д.Ф. Шкідливі комахи та грибні хвороби лісів Закарпатської області. // зб. “Пит. розв. Продукт. сил західн.обл. УРСР”. – К, 1954.
57. Сахаров Н., Струков В. К вопросу изучения ночной энтомофауны и в частности бабочек сем. Noctuidae. // Журн. опытно. агроном. Юго-Востока.- Саратов., 1927. – Т.4 – Вип.2.
58. Сікура А.Й., Сікура О.А. Особливості біології та динаміка чисельності американського білого метелика (АБМ) в Закарпатті у 1989-1994 рр. // Тези доп. 49-ї наук. конф. присв. 50-річчю біофаку Ужг. держ. унів., Сер. біол. – Ужгород., 1995. – С. 76.
59. Сікура А.Й., Сікура О.А. Особливості розвитку Американського білого метелика (*Hyalphantria cunea* Drury) в низинній та передгірській зонах Закарпаття. // Наук. вісник Ужг. нац. унів., Сер. біол. – 5. – Ужгород, 1998. – С. 145.
60. Сікура О.А. Вплив посухи на смертність Американського білого метелика (*Hyalphantria cunea* Drury). Наук. вісн. Ужг. нац. унів., Сер. біол. – 12. – Ужгород, 1998. – С. 146.
61. Сікура О.А. Фізіологічний стан Американського білого метелика (*Hyalphantria cunea* Drury) на різних фазах динаміки популяцій. // Наук. вісн. Ужг. нац. унів., Сер. біол. – 12. – Ужгород, 2003. – С.137.
62. Сікура А.Й., Сікура О.А. Про захворювання Американського білого метелика (*Hyalphantria cunea* Drury) вірусом віспи комах (*Entomorphovirus* spp.) // Наук. вісн. Ужг. нац. унів., Сер. біол. – 13. – Ужгород, 2003. – С. 119.
63. Фасулати К.К. О составе и особенностях распространения насекомых повреждающих зерновые культуры Закарпаття //Научн. зап. Изд-во Ужг. гос. ун-та. – Т. VIII. – Сер. зоол. – Ужгород, 1953. – С. 37-50.
64. Фасулати К.К. Материалы по энтомофауне дубов Закарпаття //Научн. зап. Изд-во Ужг. гос. ун-та. – Т. XXXI. – Сер. зоол. – Ужгород, 1958. – С. 123-149.
65. Фасулати К.К., Сікура А.И. Экологический обзор вредителей садов Закарпаття. // Научн. зап. Изд-во Льв. гос. ун-та. – Т. XVI. – Львов, 1958. – С. 67-92.
66. Червона книга України. Тваринний світ. / за ред. А. Акімова – К: Глобалконсалтинг, 2009. – 600с.

Отримано: 11 червня 2010 р.

Прийнято до друку: 12 вересня 2010 р.